

Guds Låf

af Barns och Spenabarns mun.

Lappfiskan Elsa Larsdotters uppbnggeliga
dödsång och saliga död.

* ~~~~~ ** ~~~~~ *

Wid 1764 års början kom till Jockmöcks Scho-
la en trettonårig flicka wid namn Elsa Larsdot-
ter, ifrån Sjöckssjöcks by. Ett år förut hade den
äldre systern med beröm blifwit från Scholan hem-
förlofwad. När denna Elsa då hörde sin syster hem-
ma sjunga Psalmer och läsa i bok, fick hon en in-
nerlig längtan, att, om Gud wille, jämnväl komma
till Scholan; för att winna samma kunskap och lika
ljus i Christendomen: och ehuru hon wid ankomsten
såg nog sjuklig ut, wille jag dock icke wägra mig,
att taga henne emot. Hon war ett rätt stilla, sedigt,
artigt och wälmehande barn, ganska behändig och
snäll i sådana små handaslöjder, wid hwilka hon
war wän, och otroligt flitig wid boken, den hon
knappt nåndes lägga ifrån sig; hade därjämte ett
godt begrepp och fattligt minne.

Wid ankomsten till Scholan kunde hon redan ABC-
Boken och halfwa Lutheri Cateches, som systern
lärt henne. Till Junii månads början hade hon icke
allenast slutat Lutheri Cateches och Herr Doctor
Högströms Christendomsfrågor på Lappfiska, utan-
till, utan ock trenne Hufwudstycken af Swedili
Spörsmaal; och innantill sjöng hon wäl de mest be-
kanta Psalmer i Lappfiska PsalmBoken. När hon

P

kom

Andra Upplagan.

Kom till Skolan, war hon redan sjuklig, och, efter mitt tycke, plågad af lungkot, hwilken allt mera tilltog, så att hon war mycket sängliggande, ehuru hon likwäl satt uppe några timar om dagen. Hennes frasters aftagande gaf tydligt tillkänna, att döden synade sig till henne allt närmare, hwilket jag ej underlät på ämaste sätt förefälla henne. Hon war glad och nöjd; men önsade likwäl ofta, att hon skulle få dö ett Guds barn, och blifwa bewarad från ewig förtäppelse. Hennes andagt och slit i bönen tillwäxte stundeligen. Hon läste hwad hon kunde, och under mina lediga stunder satt jag med nöje wid hennes säng.

En Söndag, då folket kom ifrån Kyrkan, begärde hon få weta hwarom predikan handlade. Sedan de gjort beked för hwad de kunde påminna sig, taltes om Nattwardsgången, som den dagen varit, och att ibland Nattwardsgästerna wiste sig en flicka om 13 års ålder, som första gången fick wara en gäst wid denna dyra måltiden. Derwid sammanknäppte hon sina händer, såg upp åt himmelen och sade: "Gud låte dig wara wärdig, så är du såll och lycklig!" hwilka ord hon upprepade två eller tre gånger. Sedan låg hon hela denna dagen tyst, satt och uppe en stund emellanåt, då hennes ro bestod däruti, att hon läste nya Testamentet i Biblen, och upprepade ofta femte Hufvudstycket i Lutheri och Swedilii Catecheser om Nattwarden; men i synnerhet föll hon i någon slags uppmärksamhet på ofta hon läste insiktelse orden. Hon lade boken ifrån sig, knäppte ihop händerne och sade: "äter och dricker häraf alle: wi få alle lof: det är JESU kött, det är JESU blod, som wi få äta och dricka, till syndernas förlåtelse—och Hans äminnelse." Därwid suckade hon och sade med hög röst: "Ack, om jag sin-

ge gå till Nattwarden! Jag vill äta Hans kött: jag vill dricka Hans blod: jag vill vara i Gud: jag vill vara ett med Gud. Det är utgifwit till syndernas förlåtelse; jag behöfwer syndernas förlåtelse och styrka för min tro. Vi böra äta och dricka till Hans åminnelse. Jag vill, att min själ skall påminna sig Hans ödd och Testamente: en salig åminnelse!" Som jag förmärkte, att hennes längtan efter Nattwarden blef stor, så lofwade jag, att hon skulle winna sin önskan, och få gå till Guds bord; hwilket på hennes begäran med bågges wår öfwerenskömmelse uppföts till dagen därefter.

Om aftonen begärde hon ljus, och om natten genomläste hon dels Lutheri, dels Swebilii förklaring öfwer femte Hufvudstycket och Doctor Högströms betraktelse på PalmSöndagen i sin utgifna Lappsta Postilla.

Om morgonen klockan 8 låt hon begära, att förrättningen skulle ske i mitt rum. Af fruktan att hon ej skulle förmå vara så länge uppe, hade jag hållit sedt, att hon hade legat i sin säng; men kunde dock icke gerna wågra henne sin begäran. När allt war färdigt, inkom hon klädd, ledsagad af de andra barnen; och härwid insann sig icke allenast gärdsofolket, utan äfwen af grannarne, som woro qwar wid Kyrkan. Flickan ledsagades fram och föll ned på knä på ett hyende fram för en stol. Hon såg nog bekymrad och håpen ut, och anhöll, att Skriftebålet ej förr skulle börjas, än hon århållit swar på några frågor, som hon utbad sig få göra, hwilka i hennes tankar uppkommit och oroade henne. På gifwit tillstånd därtill, sade hon först: "jag är ung: jag är icke kommen till den ålder, eller fyllt de år, att Nattwardsgång kan mig tillåtas, och fruktar således, att jag olyckligt träder därtill?" — Jag sa-

de härpå: hwad som fattas i din ålder, det uppfyller din själs mogenhet och förstånd. Du hungrar och törstar efter rättfärdigheten. Du hör wid Guds bord en gång blifwa mättad. HERren kallat dig själf fram, att du måtte få wedergwickselse och rö för din själ.

För det andra, sade hon: "Jag kan icke alla Swedlii Spörsmål utantill, och ni fordrar det likwäl af andra Scholåbarn, innan de få gå till Mattwarden; huru kan jag då vara wärdig?" — Jag swarade: de andre barnen hafwa hälsan och det skadar då intet, att de mera mogna, innan de gå till Mattwarden. De torde nog ändå sedan glömma; men din sjukdom tillåter icke ett sådant uppskof. Din insigt är tillräcklig, och du äger en ärfarenhet, som wi da öfwergåår deras; så att jag med all trygghet, så som ett Guds sändebud, kan för dig öppna dörren till Brösloppssalen. Häruppå sade hon: "Jag war rädd, att ni för min sjukdom skull ej wille hindra min nyfikenhet, och att jag således olyckligt och i tid funnat löpa fram, och blifwa saker på HERrans Lefamen och Blod." Jag swarade: Jag blifwer dig in för Gud answarig, om jag ej efter Guds ord grundar min pröfning; och ju mer jag fäst min uppmärksamhet på din belågenhet, desto fastare kan jag förwissa dig vara en wärdig och wälskommen gäst wid Guds bord.

Tredje frågan war denna: "Jag tror wäl nu, att Gud förlåter mig synderna, men jag är dock swag, att hålla hwad jag lofwar: hurudan är Guds förlåtelse? Om jag någon gång felar; tillräknar Han då de synder, som Han nu förlåter, eller äro de aldeles eftergifna? Jag är rädd, att jag faller om jag lefwer!" Jag swarade: Guds löften stå i ewighet faste. Han förlåter synderna så, att Han aldrig mer tän-

tänker på dem: och Han tager syndare till nåd; när de omvända sig. Men igenom nya synder kunna wi falla, och så blifwa genom synden ewinnerligen förtappade, om wi icke från henne uppstå. Men war ej rädd för en tillkommande tid! När wi med alfwär söke vår salighet: när wi äre agtjamme: när wi rätt nyttje Nådemedlen; så bewaras wi genom Guds kraft till saligheten. HERren förmår bewara vårt betrodda gods, och så bewara det, att helwetets portar icke kunna blifwa of öfwermågtige. Härpå yttrade hon sig: "I JESU namn, så låt Guds verk gå fram; men beder alle Gud, att jag får wara ett wärdigt Skriftebarn!"

Sedan hon annammat Nattwarden, ledsagades hon tillbaka i sin säng och låg hela dagen tyst och nöjd, sof äfwenwäl en del af natten. Om morgonen därpå, så snart jag hade uppstått och hållit bön, trädde jag till hennes säng och frågade huru hon befann sig. Hon började gråta och sade, det Gud påminde henne om en synd, hwilken hon hade bortglömt och förtegit. Jag bad henne tala upprigtigt, och hon sade: "för några år sedan besallte min moder mig gå wäl med renarne. Som det regnade, satte jag mig ned under ett träd och somnade. Wid min hemkomst saknades, men 4 dagar därefter igenfunnos 2ne renar, som lupit bortt medan jag sof, och hwilka jag sade mig hafwa borttappat i en trång fog. Här har jag först ljugit, sedan wanwördat mina föräldrar, när jag ej bättre skötte min syfla och utträttade deras besallningar. Jag har ock förorsakat dem mycket besvär med sökande i flera dagar. Är icke desse synder stora? och nu råkat jag ej mer mina föräldrar, så att jag kan få bedja dem om tillgift, och likwäl har jag watit till Nattwarden!" Jag sade: HERren har ock wißerligen för-
 D 3 låtit

låtitt detta barnafel; men jag tycker det wara rätt wäl, att du nu kom ihog och erkände detta, såsom en synd, och således kan bedja din Frälsare om förlåtelse dertför. Du längre man kommer i Guds gemenskap, desto mindre tål man någon syndafel. Hon tog mig då i hand och sade: "detta är wäl tröstligt; men war icke för stat emot mig! Jag ger mig i ert wäld såsom ett barn till min själasörjare och lärofader, med längtan, att blifwa salig. Jag skall yppa hela mitt hjerta. Jag vill ingen ting hafwa fördoldt. Jag vill följa edra råd; men blir jag ej salig; så klagar jag uppå eder för Gud." I det samma såg hon sinnt på mig, och sade: "tål ni längre wara hos en, som är så swår?" Jag swarade, att jag aldrig kunde wara på kärare ställe, än hos en själ, som war så om om sin salighet. Jag bad henne nu, att med hela hjertat och allt förtroende hwila såsom en brud i sin HERres och Frälsares famn, och genom Honom afbida en salig utgång ur tiden.

Efter denna stunden fann jag henne alltid nöjd och glad; men hennes längtan, att snart få Siljas hädan blef ganska stor. Hon talade nu om, att Gud dröjde nog länge, och hon bad tillika, att Frälsaren wille förlåta henne hennes yttran. — "Jag längtar, sade hon, men ej dertföre, att jag plågas; ty min sjukdom är så lätt och dräglig, att jag kan sitta uppe och gå. Jag känner knapp, att jag är sjuk. Men jag längtar, att se Gud, och wara hos de saliga, som äro i himmelen. Min fruktan är förswunnen, och jag hoppas blifwa salig. Jag är sjuk i andras ägon; men mår bättre, än då jag hade den bästa hellsa och vill aldrig bortbyta mitt tillstånd emot den bästa dag, jag lefwat i werlden. Jag vill och än lefwa om HERren så tidles besälla, och gåra

na det uflaste lif i människobögon, allenast jag ej mister den glädje i Gud, jag nu känner." Jag sade: det kan blifwa din själ nyttigare, medan du är i föttet, att HERRen undångömmar den kånubara nåden af sin saliga närwarelse. Därpå sammanknäppte hon sina händer, tillslöt sina ögon, och sade: "HERR! går Du bortt ifrån mig; så gör mig till ett lydigt och tåligt barn! När jag har Dig, så frågar jag ej efter, om min kropp och själ försmågtade; men saknar jag Dig, så saknar jag allt: ty Du är min hjälp, min tröst, min del."

Morgonen därpå, när jag kom till hennes säng, war hon hjerteligen glad, och berättade mig, det hon i en skön dröm hade blifwit fågnad hela natten, ibland ett Sällskap, med hwilket hon hjerteligen gladdes, under härliga samtal om Gud och Trälsaren, om Hans nåd och barmhertighet emot syndare, om Hans stora magt och härlighet, om himmelen och de saligas nöje därstädes. Hon bestref dem, som warit med henne, och sade, att de woro wackra, rena, wänlige och kärliche, och hon twiflade på, om någorstädes sådana nöjen kunde gifwas på jorden, som hon hade och såg i detta sällskap. Hon sade till mig: "ni war med i laget, höll mig i handen, och följde med ett godt stycke; men sedan stadenade ni qwar, och jag följde mitt sällskap." Jag gladdde mig med henne och sade, att Trälsaren härigenom låt henne glömma sina kroppsplågor, och gaf hennes själ genom dessa målningar tillkänna, att ett bättre och förnöjligare lif efter detta war beredt för alla gudfruktige, fast den saligheten är större, än hwad något öga har sedt, något öra hört, eller i någons hjerta uppsigtit. Hwad mig angår, så håller jag dig i handen; jag följer med, att bereda dig; men när Änglarne bortföra dig, så torde jag en tid få stadna qwar.

Hela denna dagen låg hon stilla, tyst och glad; fagnade sig hjerteligen när barnen antingen läste wid hennes sång, eller sjöngo några Psalmer, då hon alltid följde med, så mycket hon förmådde. Följande morgonen då jag kom till henne och frågade efter tillståndet, emottog hon mig med leende mun och ett gladt ansigte, under denna utlåtelsen: "det är godt att ligga på dödsfången. Jag har i min lefnads och halsotid i werlden ej kämnt sådan förnöjelse, som jag nu här får ärfara: hwad glädje må då icke wara i de ewinnerliga hyddor, och i de saligas umgänge! Jag har i denna natt haft sällskap af tre unga, sköna och däsliga Jungfrur. De lågo wed mig i fången, den ena på min högra, och den andra på min wänstra sida. Sången löste såsom silfwer och guld, och jungfrurne wore härlika. De buro kläder med sig, och klädde mig i hwhita, wackra kläder. Wi stodo upp till att leka—och jag hörde någon säga: "Låt oss fröjdas och glädjas; ty Lammets bröllopp är kommit, och dess brud hafwer sig tillredt." En annan röst swarade: "salige äro de, som kallade äro till Lammets bröllopp!" Men detta förswann när jag wakenade." Jag sade: Gud fagnar sitt kära barn på dess soresång med rätt sköna drömmar, hwarwid hon utlåt sig: "detta war icke någon dröm, det war mer än en dröm," hwilka ord hon många gånger upprepede och suckade djupt, liksom hon blifwit misshynt dåröfwer, att jag kallade det en dröm. Jag sade fördenksfullt: det är lika mycket hwad det är; men jag ser med fagnad, att HERREN genom dessa bilder drager din åtrå, ditt lif och hela hjerta ifrån denna werlden till den tillkommande; och härigenom blifwer döden, som för många är försträcklig; för dig så får och wälkommen, att du icke synnerligen känner något af dina kropps och dödsplågor.

Hon

Hon svarade: "icke är jag mycket sjuk: icke känner jag mycket af kroppens plågor; men min längtan, att komma till Gud är allt för stor: jag kan sann-
nerligen icke utsäga den. Jag har ej dristat tala
här om, af fruktan, att få bannor för min otålig-
het, och att jag ej wore Guds vilja undergifwen;
men jag har dock alltid inför Gud erkännt detta för
en synd, för hvilken jag bedt, och beder ännu om
förlåtelse. Svar morgon, då solen går upp, tän-
ker jag: "Nådige Gud! skall jag icke snart få se en
annan sol, som aldrig nedergår? Dock, jag är nöjd
med, att vänta; ty mitt wilstande här kan ändå
icke blifwa så långvarigt." Hon bad mig nu hjer-
teligen hålla sina föräldrar, med den påminnelsen,
att de ej skulle förja henne; ty, sade hon, jag dö-
r ett Guds barn, och går nu utur uselheten in i
Guds egen härlighet: där önskar jag få se och möta
dem. Där skole wi ewinnerligen hos vår Frälsare
glädjas tillsammans. Derpå yttrade hon öfwerljudd:
" tacka dem för all deras godhet emot mig; men i
synnerhet, att de biföllo, det jag fick komma i Scho-
lan, och det är skedd i en wälsignad stund." Sedan
bad hon mig förhålla dem, att de skulle wäl nytt-
ja nådatiden, och nämnde några fel, som hos dem
borde utrotas, samt tillade: "mina nya kläder, som
jag här fått, håller min mor på, att sy, och de bö-
ra återlemnas hit igen." — Jag bad henne wara
därom obekymrad och sade: din mor skall gärna få
behålla dem, sitt barn till äminnelse. Denna dagen
war hon nog matt, men innom sig tyst och för-
nöjd.

Sedan bön om aftonen war hållen, gjorde jag
den anstalt, att tvåanne flickor och en piga skulle
waka wid hennes säng; men jag war knappt ut-
gången, förr än hon bad folket släcka ljuset och låg-
ga

ga sig. Hon tålde ej se, att de skulle hafwa besvär med henne. Detta hade hon lagt hårtill: "wille någon af er ligga med mig, wore jag nöjd; men ingalunda fän I waka." När de då icke swarade, log hon och sade: "Ni lärer ej drista er, att ligga i säng med mig, af fruktan, att jag skall dö; men nog lefwer jag öfwer denna natten. Skulle jag också dö; så vill jag, att ingen skall wara rädd för mig. Jag wet att lefwande människor äro rädda för de döda. Jag har varit lika så; men om de döda skulle kunna merka något på de lefwande, så gjorde jag eder håldre wäl än illa. Jag skulle willigt följa dem som af Gud utsändas till ert tjänst, som skola ärfwa saligheten."

Hela natten låg hon tyst; men om morgonen då folket uppstod, frågade hon straxt efter, om jag war waken. Lifwål wille hon icke hafwa mig wäckt, förrän jag själf uppvaknade. Klockan fem kom min saliga hustru till sängen, och sade: att den sjuka frågat efter mig. Jag stod då straxt upp, och gick till henne. Vid ankomsten sade hon: "Min Förlofsare är ej långt borta." Jag frågade då, om hon den natten haft stor plåga, efter hon kände döden wara när? Swaret blef: "Jag har icke haft kännning af någon plåga; ty jag har sedt själfwer HERren med sin törnekrona, och Hans härlighet war stor. Jag har stått för Hans stol och gråtit för Hans fötter; men Han astorkade tårarne, tog mig i mid handen, öppnade en bok och sade: "Läs!" Jag läste, och såg med glädje, att mitt namn war skrifwit i Lifwets Bok." Jag sade då: Sköna drömmar! som gära tiden så förnöjsam för en aflidande JESU wän! Hon swarade: "HERren låte samma nåd wedersaras er, på eder dödsång, så skall ni så se och känna, att det är mer än en dröm. Efter
ett

ett kortt samtal om Guds långmodighet och godhet, om Hans nåd och barmhertighet emot syndare, samt Hans kärlek för de sina, wille hon, att morgonbön skulle hållas, som straxt skedde. Under bönen stod hon i sängen på sina knän. Någon wille hindra henne och sade: "ligg stilla, ty du är ju rätt swag!" Men hon swarade: "ack, låt och min kropp wisa någon högagtning för Gud, medan han kan; i grafwen kan han det ej göra."

Efter bönen tackade hon alla, som för henne haft någon möda, och önskade dem Guds wälsignelse. Till mig sade hon: "Gud är så god emot mig, att min kropp ej längre kan bära en sådan salighet." Hon tackade mig mer än kärligen, och sade: "I himmelen får ni den mödan belönt, som ni för Guds skull på ett fattigt Lappbarn använt. Jag går förut, och skall med glädje se er komma efter." — Min hustrus hand tryckte hon till sin mun och bad henne ej tröttna wid den möda, som för henne återstod, tills kroppen lades i jorden.

Härpå sade hon: "Farer wäl alla, som här inne ären! Säger för alla och talar om, huru nöjd och wäl den dör, som är wäl beredd till döden, och får dö i HERrans. HERren JESUS, min Frälsare, låte eder alla få dö, så wäl och nöjd, som jag dö!"

Nu begärde hon, att till Guds ära och låf en morgonPsalm skulle få sjungas; då denne: "Wak upp min själ gif ära," på Lappska upptogs, som i det språket är ganska rörande. Sedan Psalmen war ändad, talte hon ej mera; utan låg helt tyst och affomnade få minuter därefter med tillslutna ögon och sammanknäppta händer. Hvad werkan hennes döds.

hudsberedelse och wackra aflidande gjerde på alla å-
 skådare, och många andra, som hörde talas om
 henne, kan jag ej med pennan beskriwa. Mina ö-
 gon wätnas wid åtanke på dära, och därwid blir
 detta mig lifligt: Salige äro de, som i *SKRAN*
 nom dö!

THEOPHILUS GRAN,

Prost och kyrkoherde i Witeå.

Såll den, som byggd på Säreus grund
 Med ett försonadt hjerta,
 Förbidar *TESU* ankomstsstund,
 I glädje och i smärta!
 Han, som intill vårt slut,
 Med oss vill hålla ut,
 Wist lagar, att wi en gång få
 I himlens rolighet ingå.

SLÖCKHEDEN, Tryckt hos Samuel Rumstedt, 1813.

Säljes för 9 rst. Banco stycket, och kan i parti fås på Wols
 Tryckeriet wid Kongsholms Torget, och hos Wolsboms
 bare Alderman Richter, 100 för 36 st. Banco.